

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران
سه‌شنبه ۱۰ آبان ۱۴۰۱ - ۶ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴
سال بیست‌و‌چهارم - شماره ۶۶۱۲ - ۱۶ صفحه
قیمت: ۳۰۰۰ تومان

یادداشت سیاسی
علی حسن حیدری

امریکا کجای آشوب‌های اخیر بود

کشور موج آشوب را هر چند کوتاه مدت، اما بسیار خشن و پیش‌رونده، تجربه کرد که به ظاهر آغازی غافلگیرکننده داشت. موج جدید از نظر شکل، رویکرد و شدت با آشوب‌های سه دهه گذشته بسیار متفاوت بود که شاهد تحلیل‌های متفاوتی درباره چیستی، چرایی و چگونگی طراحی و نقشه‌ریزی آن بودیم. غالب تحلیل‌های ارائه شده، رخداد را در چارچوب معادلات سیاسی و امنیتی منطقه‌ای و جهانی ندیده‌بود. درحالی که درک عمق این بحران و اهداف طراحان و مجربان آن بدون بهره‌گیری از قواعد دقیق جامعه‌شناختی و فهم اصول حاکم بر معادلات بین الملل ممکن نیست. پیش از این پنج دسته اغتشاش را تجربه کرده‌ایم، حوادث دهه ۷۰ در مشهد و اسلام‌شهر، حوادث کوی دانشگاه در ۷۸، فتنه ۸۸، آشوب‌های دهه نود(۹۶ و ۹۸) اما اغتشاشات اخیر در کنار مشابهت‌های فراوانی که از نظر ساختار، نوع مطالبه، فرم و رویکرد با آشوب‌های تجربه شده داشت به دلیل ویژگی‌های منحصر به فرد از وجوه تمایز معنی نیز نسبت به تجارب قبل بر خودرابود **| صفحه ۲**

یادداشت فرهنگی
جواد محرمی

کمالطقی بیلبوردهای شهرداری به شاعران انقلابی

در رکود و انفعال سینما و تئاتر این شاعران انقلاب هستند که پس از هر رویدادی پرچم هنر با بسرودن اشعاری نغز بالا می‌برند، اما این ظرفیت ادبی‌سترگ از سوی کسانی که امکانات شهرداری در دست‌شان است نادیده گرفته می‌شود. اخیراً شهرداری تهران در حرکتی قابل تقدیر بیلبوردهای آز آرتین و آرشام، دو کودکی که در حادثه تروریستی شاهچراغ در معرض خشم تقصیری‌ها قرار گرفتند و یکی شهید و دیگری یتیم شد در شهر نصب کرده، اما نوشته روی این بیلبوردها مثل همیشه بی‌اعتنا به ادبیات و شعر بود و جالب است که عبارت مورد استفاده زیر عکس‌های این دو کودک از ترانه شروین حاجی‌زاده الهام گرفته شده است تا لایذ کنایه‌ای به آن ترانه باشد! **| صفحه ۱۶**

یادداشت بین‌الملل
هادی محمدی

رویکرد فققازی تهران باکو را جای خودش خواهد نشاناد

پوتین، رئیس‌جمهور روسیه، رئیس‌جمهور آذربایجان و نخست‌وزیر ارمنستان را امروز به سوچی فراخوانده تا گام اول صلح‌سازی و آنتیش‌پد در مرزهای این دو کشور را نهایی کند و به‌جای صلح‌های اروپایی که در واقع از نبروهای ناتو خواهند بود، صلح‌بان روس را جایگزین نماید. ولی بحث‌های این مناقشه و مسائل دره‌باغ کوهستانی و کریدورهای مواصلاتی مطرح شده، دارای ابعاد فراتر از یک نزاع سرزمینی است. مسئله فقط در ممانعت از تغییرات ژئوپلیتیک و مرزهای این منطقه نیست که مسیر مواصلات تجاری ایران با دریای سیاه را مسدود کند. بلکه از یک‌سو باید نگاه به این منطقه صرفاً از رویکرد ارمنی به رویکرد قفقازی تبدیل شده و به ماهیت و بازگیری قدرت‌ها و بازایجاد جدید در پوشش این منازعه نیز توجه داشته باشیم **| صفحه ۱۵**

یادداشت ورزشی
دینا حیدری

سنگ‌بزرگ VAR

یکی از مسائلی که در جلسات یکی، دو روز گذشته هیئت رئیسه فدراسیون فوتبال و کمیته داوران به تصویب رسیده، این است؛ ورزشگاهی که تجهیزات VAR نداشته باشد، نمی‌تواند میزبانی کند. این همان قانونی است که کنفدراسیون فوتبال آسیا و فدراسیون جهانی فوتبال نیز بدان تأکید دارند، اما مسئله مهم در این بین تصمیمی است که آقایان برای استفاده از VAR گرفته‌اند. گفته می‌شود باشگاه‌ها باید کمک و یا هزینه خودشان ورزشگاه‌ها را به سیستم VAR تجهیز کنند. اما آیا با این اوصاف می‌توان امیدوار بود روند حضور کمک‌داور ویدئویی تا نیم‌فصل دوم سال آینده به نتیجه برسد؟! **| صفحه ۱۳**

انتشار حجم بالای اخبار و تصاویر فیک از طرف مدیران و فعالان رسانه‌های فارسی‌زبان که حتی پس از افشای فتوشاپ بودن و ساختگی بودن، همچنان بر آن اصرار می‌ورزند، نشانی از سقوط جایگاه رسانه و حقیقت در نظر مدعیان و منادیان آن است.

«جوان» بخش کوچکی از فیک‌بازی یک نصف‌روز این مدعیان را بررسی کرده است **| صفحه ۳**

جان دادن آشوب بافیک‌ها!

کارهایی که برای جوانان نکردیم

■ غلامرضا صادقیان - سردبیر

آشوب اخیر را معتمد هنوز زود است که تحلیل کرد، چه وقتی در دل ماجرای هستی، برای نوشتن و فهمیدن درباره آن هنوز زود است و از درک همه ابعاد آن عاجز خواهیم بود. اما نوشتن درباره آنچه تاکنون برای جوانان(دهه هفتادی و هشتمادی) نکرده‌ایم، به‌عنوان یکی از ضعف‌های خودمان، آسان‌تر است و امکان عقلی دارد. روی مسألن نوشته با مسئولان و مبلغان دین با خود جوانان است و می‌تواند بحثی ادامه‌دار باشد.

■ خدای جوانان ما چه شکلی است؟!

اگر مبلغان دینی به جای نشستن بر مئبر و عظ و خطابه و سخنان حکرفره، گوش شنیدن داشته باشند، متوجه می‌شوند که بخشی عمده‌ای از جوانان، خدایی را باور دارند که قادر مطلق نیست و باهزار جور ضعف و مشکل دست و پنجه نرم می‌کند! این درک نیاز به هم‌حیثی با جوانان دارد، ویژگی ممتازی که مشرکان پیامبر خدا را با آن تسخیر کردند و خداوند او را به‌خاطر این ویژگی ستود. در آیه ۷۸(توبه/۷۸) خادوندانهام پیامبر به سخنان مردم و گوش‌سپردن به آنان را می‌ستاید: «و از ایشان کسانی هستند که پیامبر را ازاز می‌دهند و می‌گویند او زودبوار است آغوش است آ. بگو گوش خوبی برای شماسست، به خدا ایمان دارد و مؤمنان را باور می‌کند، و برای کسانی از شما که ایمان آورده‌اند رحمتی است، و کسانی که پیامبر خدا را آزار می‌رسانند، عذابی بر در در خواهند داشت.»

در احصنات گوش‌دادن به جوانان، مهم‌تر از همه، آن است که می‌فهمیم نخستین قصور ما در خدانشناسی جوانان بروز کرده است. خدایی متشخص و انسان‌وار همچون پیرمردی ریش‌سفید که بر عرش خود تکیه زده و برخی امور هم از دست او خارج شده است و در برابر بی‌عدالتی و شرور ساکت است و خلاصه به چپ و راست آن می‌شود ایراد گرفت و حق خود را از او مطالبه کرد و برای خدا وظایفی را که باید در برابر بندگانش به‌عهده بگیرد، یکی‌یکی بر شمرسد و او را به دادگاه تقفیش عقاید کشاند، آن هم عقاید نوسر یک نووان یا جوان. خدای بسیاری از جوانان ما این شکلی است و ما اگر خدای قادرمطلق را توتوایم برای آنان عرفرف و تفسیر کنیم، در آینده با معضلات بیشتری مواجه خواهیم بود. همین مسئله حجاب ریشه در ضعف خدانشناسی جوانان دارد. ابتدای انقلاب نیز تاحدودی همین‌طور بود تا آنجا که آیت‌الله طالقانی در خطبه‌ها گفت که مسئله حجاب آورده خداست و یک مسئله اخوندی و ابداع فقهی نیست. نظفیر این سخنان را شهید مطهری نیز دارد.

خدای متشخص انسان‌وار که در جایی میان توهمات ما گم است و اگر هم به میان ما بیاید، باید جواب پس بدهد، فقط مشکل جوانان نیست، برخی متفکران ملحد تاریخ نیز خدای بی‌عرشه‌ای را تصویر می‌کردند و آنگاه به تکفیر و تکزذیب او می‌پرداختند. برای درک این مدعا به مقایسه خدای برتراند راسل و خدای حافظ اشاره می‌کنم. راسل را یکی از علق‌های حبرتانگیز فلسفی قرن بیستم می‌دانند. به‌عنوان فیلسوفی خداناباور، وقتی یکی از دوستان خدانابورش به او گفت اگر چندپا دیگری بود و با خدا رویه‌رو شدی، چه پاسخی به او می‌دهی؟! گفت می‌گویم خدایا در آن دنیا شواهد برای درک تو کافی نبودا خدانشناسی حافظ اما نیازی به شواهدی که راسل به دنبال آن است، نداشت: «به صوت بلبل و قمری اگر نوشی می /علاج کی‌کنمت، آخر الدوالکی». از نظر حافظ یک چندپا دیگری برای عاشق شدن، کافی است. حافظ به هر گوید اگر با یک آواز بلبل به معرفت خدا نرسی، من دیگر نمی‌توانم شاهد دیگری برای تو بیابرم زیرا سوزاندن آخرین داروست و صوت بلبل که کنایه از وجه خداست، بالاترین نشانه وجود اوست. از منظر عارفی همچون حافظ به هر سو که روپرگردانی همانجا دیگر آ می‌بینی: «مشرق و مغرب هر دو ملک خداست، پس به هر طرف روی کنیبه سوی خداری آوردی، که خدا به همه جا محیط و به هر چیز داناست.» (بقره/۱۱۵)

این نوع خدانشناسی که در سرتاسر مثنوی نیز موج می‌زند، در میان آن دسته

انتشار حجم بالای اخبار و تصاویر فیک از طرف مدیران و فعالان رسانه‌های فارسی‌زبان که حتی پس از افشای فتوشاپ بودن و ساختگی بودن، همچنان بر آن اصرار می‌ورزند، نشانی از سقوط جایگاه رسانه و حقیقت در نظر مدعیان و منادیان آن است.

«جوان» بخش کوچکی از فیک‌بازی یک نصف‌روز این مدعیان را بررسی کرده است **| صفحه ۳**

جان دادن آشوب بافیک‌ها!

کارهایی که برای جوانان نکردیم

از جوانان ما که موضوع این نوشته‌اند، به‌ویژه دانشجویان جایی ندارد. آنان البته حتی بدون آنکه به کسر ناچیزی از تلاش فلسفی راسل هم پر خراخته باشند، با خدا کلنجار می‌روند و خدای قادر مطلق و واسع علیم را در هر عقب‌انداگی مالی و موقعیتی و امتیازات مادی خود به چالش می‌کشند. اغلب از اینکه دیگران در مال و موقعیت اجتماعی و فرصت‌های زندگی جلوترند، خدا را مقصر می‌دانند و او را سرزنش می‌کنند. در مسئله شر، نمی‌توانند درکی از حکمت خدا داشته باشند و با دیدن هر شری در جوامع انسانی با این پرسش به خداوند یورش می‌برند که کجایی و چرا نمی‌بینی!

این ضعف خدانشناسی در دسته‌ای از جوانان ما، ریشه اصلی برآمدن نهایی از ناباوری و مخالفت دینی می‌شود. برای این غفلت، کار زیادی نکرده‌ایم. شاید گفت‌وگوی چهره‌به‌چهره آن هم فقط از سوی مبلغانی که زبان رسا و حکیمانه و نفوذمعنوی دارند، کارساز باشد. هم دشمن در کمین است و هم شیطان. به تعبیر مولا علی علیه‌السلام «نام نام ینم عنه/ که از دشمن خود غافل باشد، دشمن از او غافل نباشد». باور کنیم که در موضوع اصلی و توحید و خدانشناسی، جوانان را به عرصه مجازات واگذار داریم. خدانشناسی توفیق‌تری یا چهار کلمه پس‌وپیش، دنبال‌کنندگان این عرصه را که سخت است برای‌شان خواندن کتاب - چه از مطهری، چه از ملحدان - به خدایی می‌رساند که نه در عرش که در فرش، مشغول آزار واذیت‌بندگان است! باطل برای این دسته جذاب است، و اگر نتوانیم جذب حق را به آنان بچشانیم، مجذوب باطل خواهیم شد. باز از مولا علی این سخن را بیذیریم که «باطل پس از مدت‌ها سکوت، نعره می‌کشد، مردم در شکستن قوانین خدا دست در دست هم می‌گذارند و در خداشدن از دین متحد می‌شوند و در دروغ‌پردازی با هم دوست و در راستگویی دشمن یکدیگرند. به گناه افتخار می‌کنند و از یک‌اندازی با شگفت می‌آیند»(خطبه ۱۰).

این وظیفه‌ای سنگین برعهده نظام اسلامی ماست که اول از هر چیز از خدانشناسی جوانان آغاز کند. اگر جوان ما به خدای محمد و علی آشنا نشود، با خدایی به‌شدت ضعیف که با هر بهانه‌ای اساس عرش او به لرزه درمی‌آید، خومی گیرد.

■ جوهر جوان کار است
جوهر مرد و زن، کار است. شاید اگر می‌توانستیم آمار درستی از جوانان ناراضی بگیریم، میان آنان بیگاران یا ناامیدها را داشتن کار، اکثریت بودند. اینکه دشمنی دشمن و تخریب‌ها و محاصره ما را با جامعهیت جوانان تحصیلکرده ناامید از داشتن شغل نامناسب رویه‌رو کرده است، نباید بهانه ما باشد. ما بدون این بهانه قرار است کشور را با جوانان و با کار آنان بسازیم.

بسیاری نیز سز بر کارند اما ناراضی از آن. هر شافلای برای کار خود دنبال سه ویژگی است. اول رضایت از آن، دوم توانایی انجام آن و بهترین شکل و در اوج، و سوم کسب درآمد کافی از آن. با این توصیف بسیاری از شاغلان ما هم خود را بیگار می‌دانند. همین قضیه‌ استفاده نخیکان را در نظر بگیرید که چقدر مورد اعتراض است که برخی مسئولان کشور از جذب نخبه‌خارج‌رفته یا نخبه‌ای که در کشور به امید کار مانده، برای آنکه عرصه تصاحبی خودشان تنگ نشود، مانع می‌شوند. این ناراضی‌سازی سلسله‌وار می‌چرخد و دامن همه را می‌گیرد. مسئله فقط پیرمردهای دهه ۴۰ و ۵۰ که اکنون چندین و چند شغل رسمی و دوپرابر آن شغل غیررسمی دارند، نیست. مسئله فراتر است و ما با ساختاری مواجهیم که در دهه‌های پایین و ناسانسان هم دو و چند شغله‌ها فراوانند و باز حتی اگر این را هم مسئله اصلی ندانیم، با ساختاری مواجهیم که مقابل تغییر و تحول در نظام کارآمدی مشاغل و توسعه و پیشرفت آن می‌یستد و این داستان نیاز به نوشته‌ای جداگانه دارد.

چنانی که کار مطلوب خود را با درآمد کافی داشته باشد، جایی در میان آشوبگری و خیابان ندارد. آن جوهری که نامش کار است، زن و مرد را از هر عرضی بازمی‌دارد و این باز یک قصور بایخشوندی است که بارها گفته شده که علت اصلی آن هم «مدیریتی» است.

ا | اجتماعی

۳

خویشستنداری کردیم تاصف اعتراض واغتشاش جدا شود

■ رئیس قوه قضائیه: یکسری از افراد به هر دلیلی ناراضی هستند و حتی ممکن است معترض نیز باشند؛ اما این افراد به هیچ وجه نمی‌خواهند با نظام مقابله کنند و امنیت مردم را به خطر بیندازند؛ لذا آنها باید صف خود را جدا کنند؛ نظام نیز فرصت کامل به آنها داده تا صف خود را جدا کنند. حتی در میان اغتشاشگران هم باید روشن شود که کدام یک قصد مقابله با نظام و براندازی را داشتند. همکاری ما در دستگاه قضایی تمام تلاش خود را انجام دادند که این صفوف را جدا کنند و این امر محقق شد

۱۶

خادم حرمین شریفین غرق در ابتذال هالووین!

■ خبری که بهت‌آورتر از خبر کشته‌شدگان جشن شیطانی هالووین کره جنوبی شد، برپایی اولین جشن هالووین در شهر ریاض، پایتخت عربستان سعودی بود تا آنجایی که اخیر مشابه قبلی این کشور در مورد برپایی کنسرت‌های مختلط خوانندگان غربی و راه‌اندازی جشنواره‌های فرهنگی و هنری را که در آنها برهنگی و حرمت‌شکنی فضای غالب آنها بود، اصطلاحاً شست و بردا سرعت مسیر فقفرایی حکام سعودی در اعلان سرسپردگی به دستورالعمل‌های ایلاموتانی در نوع خود جالب است تا حدی که حتی ناظران غربی هم از این سطح سرسپردگی دچار بهت و حیرت شده‌اند

۱۵

پاسخ‌نه‌چندان قاطع وزارت خارجه به آلمان

■ اگرچه غرب از آغاز ناآرامی‌ها در ایران در بیش از ۴۰ روز گذشته از هیچ اقدامی اعم از مسموم‌سازی فضای رسانهای گرفته تا کمک به دروغ‌پردازی و اعمال فشار و تحریم علیه ایران کوتاهی نکرده است، اما در این بین، نقش برلین به ویژه با مواضع وزارت خارجه شخص آنالتا باتلربوک، وزیر خارجه این کشور از دیگر کشورها برجسته‌تر بوده، به طوری که می‌توان از آلمان به عنوان سردسته آنها یاد کرد. برلین، به تازگی از اعمال محدودیت برای دیپلمات‌ها و نیز تلاش برای تحریم سپاه سخن گفته است. با این حال، سخنگوی وزارت خارجه فقط با غیر قانونی دانستن اقدام اخیر، آن را غیرسازنده خوانده است

۸

مسیر انتقاد اجتماعی از صحنه تئاتر می‌گذرد

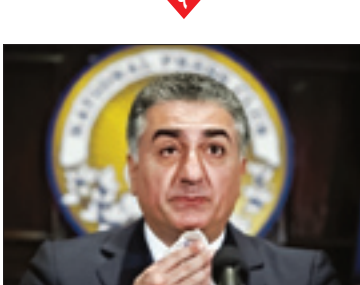
■ مدیر مجموعه تئاتر شهر در گفت‌وگو با «جوان»: برای ما تئاتری‌ها صحنه‌های تئاتر بهترین رسانه است که بتوانیم انتقادات خودمان را نسبت به هر چیزی مطرح کنیم. قطع به یقین هیچ کدام از دوستان تئاتری ما موافق این نیستند که بخواهند اغصاب با اعتراض یا انتقاد خودشان را به کف خیابان‌ها بکشاند. نظر شخصی من این است که تئاتر باید اجرا شود، مثل خیلی از صنوف دیگر که در حال ادامه فعالیت‌های‌شان در سطوح مختلف جامعه هستند

۱۳

چوب لای چرخ تیم ملی!

■ سرکردگان آشوب‌ها و اغتشاشات و رسانه‌های معاند لندن‌نشین، سعودی و صهیونیستی حالا که از کف خیابان‌ها ناامید شده‌اند، تمام توان خود را معطوف تاج جهانی کرده‌اند تا هر طور شده با حاشیه‌سازی برای تیم ملی مانع از عملکرد درست ایران در رقابت‌های جام جهانی شوند. با این حال گویا قبل از این رسانه‌ها، جریان مشکوک به بهانه‌های فوتبالی می‌خواهد در عملکرد شاگردان کی‌روش خلل ایجاد کند

۹

ناکام‌تر از مظفرالدین‌شاه و چارلز سوم در توهم سلطنت!

■ تقریباً از ۱۵سال پیش بود که رسانه‌های محور عربی - عربی، در میان اپوزیسیون ناتوان ایران در غرب، رضا پهلوی را به مثابه لنگه کفشنی در بیابان یافتند و سعی کردند تا بادی به استیتنش بیندازند و به عنوان ال‌ترناتیو نظام جمهوری اسلامی به ایرانیان تحمیل کنند. با این حال در کار او نیز مشکلات فراوانی وجود دارد. رضا پهلوی هنوز نمی‌تواند درست فارسی صحبت کند، دانش و قدرت نظر به‌پردازی در خوری ندارد (با همه امکانات و افرادی که او را احاطه کرده‌اند) آنقدر هم از تدبیر بر خوردار نیست که در این شرایط، به صراحت نگوید که از مادرش پول تو جیبی دریافت می‌کند!

افول رژیم مافیایی

شواهد و قرائن

همه از حتمی بودن افول رژیم ایالات‌متحده امریکا خبر می‌دهند

■ متفاوت از روزهایی بساجنگ‌سرد و دوران طرح‌نظم‌نوین جهانی است. رژیم امریکا با چالش‌های گوناگون داخلی و خارجی مواجه است که اجازه نمی‌دهد چون گذشته یک‌تا‌ز عرصه جهانی باشد. در این دادنه‌ما مصادیقی از افول این رژیم مافیایی بر شماری شده است **| صفحه ۱۲**